

ותן חלקנו בתורתך

מאת כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

נקודות למחשבה
והתעמקות בענייני
פרשת
תזריע-מצורע
תשפ"א

סרקו להורדה

www.rachlin.org.il

**להצטרפות לרשימת תפוצה הוסיפו את המס'
02-6520002 לאנשי הקשר ושלחו 1.**

הערה: מאמר זה הינו תמלול של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.
לא הוכנסו שינויים על מנת לשמר את הסגנון המקורי.

פרשת תזריע-מצורע תשפ"א – אבחון ותיקון נגעי הנפש והמידות

ערב טוב! מה שלומכם?

אנחנו כאן ב"תן חלקנו בתורתך", פרשת השבוע תזריע-מצורע תשפ"א. ובאופן כללי, יש בפרשה שני נושאים – ענין של אשה שיוולדת בן זכר או בת וכמה היא צריכה להיות בטומאתה עד שתיטהר.

והנושא השני, זה הנושא של הנגעים – נושא רציני, ובו רציתי להתמקד 'על דרך העבודה', 'על דרך עץ החיים'.

קודם כל, אמרו חכמינו שהצרעת ושאר הנגעים, הם באים בגלל עוונות. הם לא מחלות כמו כל המחלות. והתרופה שלהם היא לא תרופה טבעית, כמו שלוקחים תרופה בשביל כל מיני מחלות. הסיבה – היא החטא והעוון. והטיפול – זה התשובה.

וכאן זה מתחלק לשלושה: 'נגעי בתים', 'נגעי בגדים' ו'נגעי גוף' – העור של האדם.

וכמובן שכשאדם רואה סימנים בביתו, הוא צריך לקרוא לכהן שיבוא ויבדוק. אותו דבר בבגדים שלו, אותו דבר בעורו, הכהן בא. חייב להיות כהן, גם אם הוא 'עם הארץ' ולא יודע את ההלכות, הוא חייב להיות שם – אז תלמיד חכם בא, והתלמיד חכם בודק את הסימנים וקובע אם זה טמא או טהור והוא אומר לכהן 'העם הארץ', תגיד "טהור", תגיד "טמא".

אז זה עקרוני שזה הכהן. למה כהן? כי כהן הוא איש החסד, והוא שליח ה' לענין הזה. הוא ממונה על הענין הזה, ככה אבא שבשמים קבע. ולכן הוא זה שמטמא, הוא זה שמטהר, הוא זה שמפריש את האדם שבעת ימים, חוזר עוד פעם ובודק אותו – אם זה הבית, אם אלה הבגדים, אם זה בעור, ונותן את ה'אבחון', הוא ה'מאבחן', ועושה את ה'טיפול' כמו שאומרים היום – שהמצורע ישב בדד מחוץ למחנה, "טמא", נקרא "טמא טמא", ואחרי שהוא יושב בדד ועושה תשובה, הוא חוזר והוא צריך להקריב קרבנות, וצריך לטהר אותו – כל התהליך הזה, 'הטקס' איך לקרוא לזה, של ההיטהרות, כולל הציפורים וה'זאת הדם וכל זה, כמו שכתוב בפרשה. מי שרוצה את הפשט, יסתכל בפשט.

ואנחנו הקטנים חשבנו להתעמק בענין הזה 'בענין העבודה'. מה זה 'בענין העבודה'? הרי קודם כל באופן פשוט, הצרעת באה בגלל לשון הרע. היום בן אדם מדבר לשון הרע – או שהוא ניזוק, או שהוא לא ניזוק. זה לא ברור. אין היקש ברור. בוודאי שהוא לא נהיה מצורע, כי עכשיו אנחנו בזמן של 'הסתר פנים', אז אין תגובה ברורה ומיידית על החטאים, שאם היה כך, היינו בזמן של 'גילוי פנים'.

אז אנחנו בזמן של 'הסתר פנים', ולכן אדם יכול לדבר לשון הרע ולהוציא שם רע כל היום, ואולי אפילו יהיה לו טוב בחיים – כי אולי מוחקים לו את העולם הבא למשל, או נפרעים ממנו בסתר ואף אחד לא יודע מה קורה לו באמת. אז זה אחד הקשיים היום בזמן של 'הסתר פנים' – בענין 'צדיק רע לו, רשע וטוב לו'.

אז כשבן אדם רואה סימנים שהבית נגוע או שהבגדים שלו נגועים או שהוא נגוע – ואני אומר את זה בכפל לשון: 'נגוע' כמו שאומרים שיש לבן אדם 'נגיעה', שהוא נוגע בדבר, כשבן אדם נגוע ונוגע בדבר קשה לו לאבחן את עצמו – אז מביאים את הכהן. הכהן – מבחינת החסידות זה הַרְעָפֶּע, זה הצדיק, שבאים אליו כדי שהוא 'יבדוק את הנגעים', האם אלה נגעים רציניים? כי יכולים להיות כל מיני סימנים, למשל בבית, ואלה לא הסימנים המעידים על נגע שצריך לטמא את הבית ואחר כך להרוס את הבית וכו'.

ויש גם שלבים, כמו שבמלחמת היצר יש שלבים: לפעמים נראה שהמטרה של היצר היא שכן אדם יכעס. בסוף מסתבר שהמטרה של היצר היא שהוא יהיה בעצבות, ואחר כך יכנס לדיכאון, ואחר כך יריב עם אשתו, ואחר כך יהיה מיואש, ובסוף יזרוק את הכל ויכנס לכפירה למשל – שלבים שלבים.

כשבן אדם נמצא בניסיון, כשהוא רואה 'סימנים', הוא מרגיש סימנים שהוא נגוע, אולי הוא בנפילה – הוא צריך להתחיל לבדוק את עצמו: מה האבחון? זה דבר חמור?

לפעמים אנחנו שומעים על איזה ילד שעשה איזה דבר שובבות. אז אתה עדיין לא יודע – האם זה סתם משהו חד פעמי, דבר שובבות? האם זו עבירה חמורה? האם הוא עבר על החוק? האם הוא סובל מהפרעה נפשית? אתה עוד לא יודע כלום. אתה רק שמעת "הוא עשה ככה וככה".

אז צריך מישהו שיש לו את ה... – 'רופא הנשמות', 'רופא הנפשות', כמו שאומר רבי נחמן – הוא צריך להסתכל ולראות את התמונה לאשורה, בדיוק בדיוק מה: האם זה נגע? האם זה נגע רציני אמיתי שבאמת מטמא? זה משהו מדומה? זו איזו נפילה 'בקטנה'? מה בדיוק קורה פה – בַּפְּרָט, בַּפְּלָל? בבית, בבגדים, בעור, כן? בחיצוניות – שזה הבית, יותר קרוב – הבגדים, והכי קרוב לאדם – העור שלו. מה דרגת הטומאה שקיבל אותו אדם? מה דרגת העבירה שהוא עשה? ומה הטיפול שהוא צריך לקבל כדי לעשות תשובה ולהחזיר את המצב לטהרה לקדמותו?

וזה לפי עניות דעתי הסוד מבחינת עבודת ה' של הפרשיות האלה. על זה בא לרמוז – חוץ מהפשט כמובן והסוד על פי האר"י ז"ל, שזה קשור לעניינים בעולמות העליונים. אני מדבר מבחינת העבודה של האדם – שהאדם צריך לבדוק תמיד את כל הרבדים שבו: חיצוניות דחיצוניות, פנימיות דחיצוניות, חיצוניות דפנימיות, פנימיות דפנימיות. הכל צריך להיות טהור. הכל צריך להיות קדוש. הכל צריך להיות מתוקן.

ואם הוא מרגיש – זו הבדיקה הפנימית, מה שתמיד אנחנו אומרים: חשבון נפש ש'לא פסיק' לרגע, או הברור ש'לא פסיק' לרגע, אנחנו דבקים באבא שבשמים כל הזמן בעזרת ה', אבל בודקים כל הזמן האם אין נגע – האם אין אצלי נגע? האם אין אצלי בבית נגע? הסובבים אותי, הכוונה. האם אין בַּפְּלָל נגע? מה המצב? חייבים לבדוק בכל רגע ורגע האם יש 'סימנים', ועל מה מעידים הסימנים האלו. לפעמים יש סימני שאלה. צריך לראות האם מתפשט הנגע או לא מתפשט הנגע.

לפעמים, למשל, בן אדם מדבר איזה לשון הרע מאוד הרסני. מישהו אומר: "תראה מה שהוא אמר" – אוקיי, האם מתפשט הנגע, הולך ומחמיר? או שזו היתה נפילה חד פעמית, הוא דיבר איזה לשון הרע, 'טוב קרה, נו... בן אדם. הוא לא מלאך'! או שזה מתפשט – אהה... אז צריך להמתין לבדוק.

גם בבית דין של מעלה ככה מתייחסים אלינו, לבני אדם – בודקים אותם חזק מאוד, ממתינים להם, מתריאים בהם על ידי ההשגחה העליונה. מתריאים בבן אדם, כמו שאמרו חכמים: קודם ה' עושה לו נגע בבית, אם הוא עושה תשובה – טוב. אם הוא לא עושה תשובה – עושה לו נגע בבגדים, אם הוא עושה תשובה – טוב. אם לא עושה – נגע בעור, שכבר הוא צריך לצאת מחוץ למחנה, וכולם רואים את זה וצריך להביא קרבנות וכל הסיפור, ישב "בדד", שיעשה חשבון נפש. הענין של "ישב בדד", זה גם כדי שכן אדם יעשה חשבון נפש. אבל זה גם כן, לעניות דעתי, שלא יתפשט הנגע בתוך העם, בתוך הקהילה, בתוך כלל עם ישראל, שיפסיק, לא יהיה לו עם מי לדבר לשון הרע ולהוציא שם רע ולרכל. ישב ויעשה חשבון נפש, ולא יוכל להזיק.

הרבה פעמים שאלו אותי "מה לעשות עם אנשים שמזיקים?" אולי צריך... לא יודע, רוצים לקלל אותם או דברים כאלה. אני אומר: "לא! תתפללו שיחזרו בתשובה ושלא יוכלו להזיק" – הכי חשוב, שני הדברים. הנה, זה בפרשה, שצריך לחזור בתשובה, וגם ישב "בדד" שלא יוכל להזיק. אין לאף אחד זכות להזיק לזולת, חמור מאוד.

וכמובן יש את הפירושים הידועים של חז"ל, שהם אומרים 'למה בא הנגע לבית? כי הבן אדם הוא קמצן'. במה זה מתבטא? באו השכנים, ביקשו ממנו להשאיל איזה כלי, והאדם, יש לו את הכלי הזה והוא לא נותן, אומר 'אין לי את הכלי הזה'. אז בסופו של ענין מתחילים הסימנים של טומאה בבית, צריך לבוא הכהן, אז הכהן אומר: 'לפני שאני בא ומטמא את הבית עם כל התכולה, תוציאו את התכולה'. ואז האדם לא יכול להוציא לבד את התכולה מהבית, אז השכנים באים לעזור לו, וזה מתגלה: 'אה, הוא אמר לי שאין לו את הכלי הזה. הנה, יש לך, והשני אומר גם כן: 'הנה, יש לו את הכלי ההוא גם'.

אומרים חכמים: למה האדם הזה קמצן? האדם הזה קמצן כי הוא בעצם גם גאותן וגם כופר, הוא חושב ש"כחי ועצמי נדי עשה לי את התחיל הזה". 'אני, אני ואני – אני הרווחתי את הכסף, אני קניתי את הכלים. הכלים שלי, למה שאני אתן למישהו אחר?'

ו"הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" – אם יש לך כלים זה כי אבא שבשמים נתן לך כלים. אם לא, לא היה לך כלום, לא כלים, לא בית ולא כלום. ולכן יש בזה גם גאווה שכן אדם מתגאה וגם כפירה שהוא כופר.

והענין של נגעי בתים, אמרו שזה יהיה חל כשתבואו ל"אָרֶץ אֶחָדָתְכֶם". אז הביאו פירוש, הסבר, שברגע שצריך לנתוח את הבית – הכנענים שהיו כאן, שידעו שעם ישראל צריך לבוא ולכבוש את הארץ, אמרו 'אנחנו לא נשאיר להם את הארץ עם כל טוב. אנחנו נחביא את המטמוניות, וכשהם יגיעו שלא יהיה להם כלום', וה' יתברך הבטיח לאבותינו הקדושים שכשהוא יביא את עם ישראל ממצרים חזרה לכאן יכנסו לארץ וימצאו "רוב טוב", גם בבתיים וכו' – ואז באמת כשנותצים את הבית בסופו של דבר בגלל שבאמת הסימני טומאה זה טומאה אמיתית, והכהן פוסק וצריך להרוס את הבית, אז רואים שהם הטמינו שם מטמוניות, כל מיני מטמונים. אז כביכול ממשו לא טוב יוצא משהו טוב – הוא דיבר לשון הרע, הרסו לו את הבית, מצד שני הוא מצא מטמון.

אמרו גם ב'סוד' שעובדי עבודה זרה, כשהם התחילו לבנות את הבית הקדישו את הבית לשד שלהם. ואז רוח הטומאה שורה בתוך הבית. ואם בן אדם בא, יהודי בא לשם, יכול להינזק. ראינו את זה יפה מאוד בספר "שבחי הבעל שם טוב" הקדוש, רבנו הקדוש והאהוב, נא לקרוא בו. יש שם כמה וכמה בתים שהיו נגועים בשדים וכל מיני רוחות רעות שהוא הלך וטיפל בהם.

אז עובדי עבודה זרה מקדישים את הבית לעבודה זרה. ולכן כשיהודי בא ונכנס לבית, פתאום ראה סימני טומאה – הרסו את הבית כדי שהוא לא ינזק. ולכן אי אפשר להשתמש באותם האבנים ובאותו העפר. הכל צריך להוציא למקום טמא ולהביא הכל חדש. אז יש כאן כמה נקודות נוספות למה שאמרנו בהתחלה.

אבל מבחינתנו, העיקר זה התיקון והעבודה הפנימית ולהבין את העוון ואת הנגיעה ואת המלכודת בתוך מלכודת בתוך מלכודת, ושצריך – שהאדם בעצמו הוא לא יודע, כי אומר הפשט "כַּנְגַע", כן? 'כצרת', בלשון שלי אני אומר, 'כַּי', למה 'כַּי' כי אתה בעל הבית, אתה לא יכול לדעת אם זה באמת כן או לא – אתה צריך להביא את הכהן.

זה ידע אדם נאמנה, ש"אדם קרוב אצל עצמו". ולכן רבנו הבעל שם טוב הקדוש חידש את העניין הזה של הרבי והחסידים – שהחסידים באים ליחידות אצל הרבי שלהם לקבל תיקון. והוא אמר שמהדור שלו והלאה אי אפשר להגיע לתיקון האמתי בלי שיש צדיק שמראה לבן אדם איפה הנגעים שלו ואיפה הבעיות שלו שצריך לתקן אותם, כי אדם קרוב אצל עצמו והוא לא רואה את נגעי עצמו. זה באמת עיקר הענין של רבי עם חסידים. אנשים חושבים שרבי עם חסידים – העיקר זה 'טיש', לאכול ולשיר ולשתות 'לחיים' ולהיות ביחד. יש בזה גם מעלה מאוד מאוד גדולה, להיות ביחד ולשיר ולשתות לחיים ולאכול משהו – אומרים חכמי החסידות שיש בכח התכנסות כזו לבטל גזירות, ואפילו מלאך מפתח להתקרב להתוועדות כזו, מהקדושה, מהשמחה ביחד. וזה דבר עצום, אנחנו יודעים. אבל זה מבחינת אור מקיף. עיקר ההתקשרות עם הרבי, זה כדי שהרבי ידריך אותנו, ותיקון, "סור מרע ועשה טוב", של הגלגול הזה, ואם הרבי יש לו השגה – של גלגולים קודמים, שנהפוך להיות עבדי ה' באמת ונבין שכן אדם לבד הוא נגוע וקשה לו לרדת באמת לאמת.

ולפעמים בן אדם, יש לו למשל גאווה קשה מאוד והוא בכלל לא מודע לזה, הוא לגמרי לא מודע לזה, הוא לא מרגיש בגאווה שלו. מרוב שהיא גאווה גדולה והוא רגיל בה מאז שהוא נולד, הוא לא מרגיש. הוא חושב שהוא אדם גדול ומבין הכל ויודע הכל והוא השופט של העולם, והוא בעצם נגוע לחלוטין. ואם אין מישהו שיאיר לו מבחוץ – לצורך תיקון כמובן – מה הבעיה שלו, הוא יכול לעבור את כל החיים ולא יתקן שום דבר, יגיע לבית דין של מעלה, ומה הוא יגיד שמה אחרי מאה ועשרים שנה?

אז זה הענין של הנגעים. וכמה חמור לשון הרע, כי כל החורבן של העולמות, כל הסבל, כל הצרות שיש בעולם – הכל זה תוצאה של הלשון הרע שהוציא שם רע הנחש הקדמוני אצל חוה, שדיבר נגד ה' יתברך, והיא קיבלה את הלשון הרע והוצאת שם רע, ולכן היא אכלה מעץ הדעת ואחר כך היא האכילה את אדם הראשון – ומזה התגלגל כל הצער שבעולם עד שנתקן הכל בעזרת ה' במהרה ותגיע הגאולה השלמה.

אבל תראו איזו השפעה הרסנית ומזעזעת מהוצאת שם רע על ה' יתברך. ולהבדיל אין סוף הבדלות, כשמוציאים שם רע על בני אדם מה שזה יכול לעשות – איזה חורבן, איזו טומאה, איך זה פוגם את האדם המוציא שם רע והמדבר לשון הרע והמרכל, כמה שהדבר הזה... בן אדם הופך להיות מרכבה לסטרא אחרא, לנחש הקדמוני. כל זה מעורבב עם מידות רעות וקשות כמו גאווה, שנאה, קנאה, תחרות, נקמה, מוחין דקטנות דקטנות – כל המידות הקשות.

כמו שאמרנו בפעם הקודמת, גאווה פלוס מידות קשות שווה חורבן – חורבן של הפרט, חורבן של הכלל, ופה בפרשה אנחנו רואים חורבן של הבית. ממש היו מחריבים לו את הבית, למי שנהיה נגע בבית.

נלמד מכאן איך לבדוק את הנגעים שלנו, נגעי נפשינו – ושזו צריכה להיות המטרה העיקרית. שאלו אותי: 'מה יותר חשוב, ללמוד תורה או שאדם יתקן את עצמו?' – קודם כל, זה תלוי בזה. אם הוא לא לומד תורה, הוא לא יכול לתקן את עצמו. אבל הוא יכול ללמוד תורה וגם לא לתקן את עצמו. אז לפי עניות דעתי, אמיתות העבודה זה מה שקובע.

'אמיתות העבודה' – להגיע לאמיתות העבודה, כשאדם עובד את ה' – שזה יהיה אמיתי, זה בדיוק היפך הנגעים שאדם נגוע בהם. צריך להיות נקי נקי נקי נקי. בשביל זה צריך עבודה עצומה של התבוננות, התבודדות, תפילה, מלחמת היצר, אחרי כל נפילה להבין מה היתה המטרה של היצר, איך הוא הפיל אותך, ולעשות גדרות וסייגים לפעם הבאה, שכשהוא רק יתקרב אתה תזהה אותו ולא תתן לו להפיל אותך. והוא לא בא פעם בשנה – הוא בא בכל רגע ורגע. עד הרגע האחרון שהאדם נושם הוא בא לתקוף אותו.

ולכן מפה למדים את כל החשיבות והבסיס של מלחמת היצר – ענין הבירור, כן, האבחון, הבירור והטיפול שצריך לעשות. ו"כי נפילתי קמתי" – אם בן אדם נפל, ישב בדד, יעשה תשובה, יתקן את עצמו, יודה שעשה דברים לא טובים, אם פגע בזולת יבקש ממנו סליחה, ויחזור להיות יהודי כשר.

יהי רצון שכולנו נזכה להיות יהודים כשרים ולעשות נחת רוח לאבא שבשמים ושלא נהיה נגועים. ואם נהיה נגועים חלילה, שנמצא ונאבחן נכון בזמן הנכון את הנגיעות האלה, שזה לא יתפשט עוד ועוד וזה לא יפגע בזולת.

שנזכה לתיקון, ושנזכה לכהן שיאיר לנו את העיניים ויתן לנו דרך תיקון!

לחיים, לחיים, לחיים!

להתחזק בעבודתו יתברך!

וכל טוב סלה!

שבת שלום ומבורכת לכל בית ישראל.

כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א:
כאשר אדם במקום ללכת בדרכו שלו
נגרר מתוך קנאה או טיפשות ללכת
בדרך לא לו, סופו ליפול ולהסתבך,
אור נשמתו מתכהה - עד אשר
יבין את טעותו ויחזור לדרכו
ולשורשו - ואז יזוח עליו אורו
המיוחד והמיוחד.

מתוך 'מעייני המלכות'
www.rachlin.org.il

להצטרפות לרשימת תפוצה הוסיפו את המס'
02-6520002 לאנשי הקשר ושלחו 1.

